

Laatste PowWow voor de vakantie

op 1 juni p. 5

Buitenviering Groep 8 op p. 8

Veerkracht

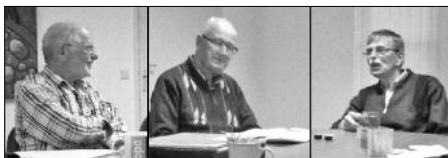
Programma voor iedereen die
te maken heeft met kanker p. 7

Wil je mee praten

over de toekomst van jou en
je kinderen in onze kerk? p. 4 en 8

Ontwikkelingen in de wereldkerk

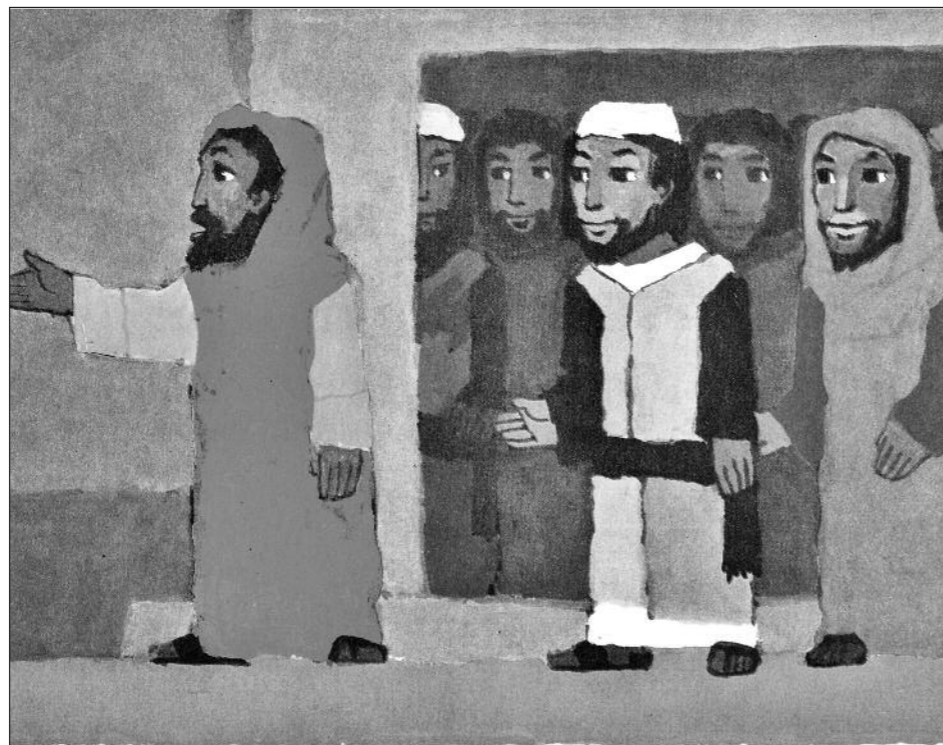
p. 4/5

Bij het afscheid van onze huidige
redactie:

Verjonging dringend noodzakelijk
Ben jij degene die met hetzelfde
enthousiasme als wij
maar met nieuwe en frisse ideeën
een nieuwe start gaat maken?

p. 2/3

Ontsteek in ons het vuur van uw liefde

30 mei: Hemelvaart

9 juni: Oecumenische Pinksterviering op 't Plein *zie p. 6/7*

INHOUD

■ **Thema (blz. 2/3):**
Verjonging dringend noodzakelijk
(Bij het afscheid van de huidige
redactie)

■ **Verder:**
blz. 4/5: Pinksteractie; Laatste half jaar
wereldkerk; 'Ingezonden' (Regels
ondergeschikt aan mensen); 'van Jongs
af' (PowWow; Eerste communie)
blz. 6/7: Vieringen t/m 30 juni; 'Uit-
gelicht' (Pinksterviering); Veerkracht
(Voor wie te maken heeft met kanker)
blz. 8: Voor kinderen van groep 8;
Meepraten over de toekomst van jou
en je kinderen in onze kerk; 'Uitgang'

REDACTIE

'Geloof & kerk' verschijnt zevenmaal per
jaar en is een uitgave van de gemeen-
schap rond de St. Jozefkerk te Leusden in
de St. Lucasparochie onder redactie van:
Wim Veen, Jan Vincenten,
en Jan Voorburg (vormgeving)
Tekstverwerking: Secretariaat St. Jozefkerk.
Grafische verzorging: Merxe / Voorburg Z&D,
Leusden. Redactie-adres:
redactie@geloveninleusden.nl of
Hamersveldseweg 51, 3833 GL Leusden.
Afwerking: Vouw- & Nietgroep.
Ingezonden brieven: Geloof & kerk,
Hamersveldseweg 86, 3833 GT Leusden,
of Geloof & kerk <gk@janvoorburg.nl>

'Geloof & kerk' wordt in Leusden gratis
thuis bezorgd. Toezending per post of e-
mail is mogelijk; neemt u dan contact op
met het secretariaat (zie kol. 3).

SECRETARIAAT ST. JOZEFKERK

Diana Mol en Jetty van Spaendonck,
Hamersveldseweg 51, 3833 GL Leusden,
tel. 4941261 [*buiten kantoor tijden voor uit-
vaarten: tel. 06-29457203*], leusden@stlu-
cas.nu. Open di, wo, do en vr. van 9.30-
12.00 u.
Kerkbijdrage: St. Jozef, NL 88 RABO
0335901905; overige zaken: St. Jozef, NL
17 RABO 0335983499.
Aanvragen huur De Kom: tel. 06-26276592
of dekom@geloveninleusden.nl.
Website: www.geloveninleusden.nl.

Pastoraal team, tel. 4941261: Antoinette
Bottenberg (antoinette.bottenberg@stlu-
cas.nu), diaken Rini Bouwman (rini.bouw-
man@stlucas.nu), pastor Karel Donders
(donders@stlucas.nu), Fred Kok (fred.kok
@stlucas.nu), pastoor Harrold Zemann
(h.zemann@parochie-sintmaarten.nl)

Het volgende nummer van 'Geloof & kerk' (kortweg G&k) wordt het laatste nummer onder de huidige redactie. Aan deze beslissing van de redactie zijn al sinds zo'n drie jaar vele onderlinge gedachtenwisselingen en enkele gesprekken met de Locatieraad voorafgegaan. Bij dit afscheid heeft de Locatieraad enkele vragen aan de redactie gesteld waarop wij hier antwoorden.

Hoe was/is jullie ambitie?

J.Vo: Onze St. Jozefparochie was volop in beweging toen ik in maart 1986 werd gevraagd als vrijwilliger voor G&k. Er werd na het Vaticaan Concilie en het Nederlands Pastoraal Concilie in allerlei groepen gewerkt aan een pastoraal plan waarin met allerlei ontwikkelingen die door het Kaski (zeg maar: het centraal planbureau van de Nederlandse kerk) werden voorzien, rekening werd gehouden. Centraal stond de kerk als volk van God: een gemeenschap van gelovigen, gedoopten, meer of minder trouwe kerk-gangers, vrijwilligers, lekenvoorgangers en pastoraal werkers, zonder onderscheid. Het ging in G&k dan ook om gemeenschapsvorming. Kinderen en jongeren kregen in de vieringen een duidelijke eigen plek (misschien mede ten gevolge van de gehuwde pastoraal werkers?) en er was ook speciale aandacht voor mensen met een beperking. Aan de mensen in onze gemeenschap in G&k de kans te geven met elkaar te communiceren en elkaar te inspireren, en dat in begrijpelijke taal, vond ik mijn uitdaging. Met vooral ook aandacht voor de mensen op de achterste rij. En dat alles met bescheiden mogelijkheden zo aantrekkelijk mogelijk.

J.Vi: Ik ben al in 1983 uitgenodigd om lid te worden van de redactie. Ik heb het altijd boeiend werk gevonden om mensen te interviewen en hun verhaal te laten doen. Voor de redactie is het altijd belangrijk geweest, dat wij met ons werk een bijdrage leverden aan de opbouw van onze geloofsgemeenschap.

W.V.: Ik werd in 2003 uitgenodigd om in de redactie zitting te nemen. Eerlijk gezegd had ik toen niet een speciale ambitie voor dit blad, maar ik schrijf graag en had als vrijwilliger al op andere plaatsen organisatorische, redactionele en schrijfvaardigheden opgedaan. In eerste instantie leek het mij een aardige tijdsbesteding, maar al gauw groeide het besef dat het meer kon zijn, een zinvolle bijdrage leveren aan het gemeenschapsleven in onze parochie, toen nog de St. Jozefparochie. Ik hoop dat de vele interviews die ik gehad heb met medeparochianen, pastores en oud-pastores, missionarissen (deels per e-mail), onlangs met een oud-parochiaan, maar ook bijvoorbeeld met een dominee van de Protestantse Gemeente Leusden, een bijdrage hebben geleverd om elkaar beter te leren kennen en te weten wat er bij anderen leeft. Ook heb ik

BIJ HET AFSCHEID VAN DE HUIDIGE REDACTIE

zo nu en dan een beschouwend stukje geschreven vanuit mijn eigen geloofsbeleving. Of dat allemaal voldoende uit de verf is gekomen laat ik ter beoordeling aan anderen. Maar mij heeft het vaak verrijkt.

Welke rol of functie heeft G&k in het verleden volgens jullie onvoldoende gehad? Wat had beter gekund?

J.Vo: De laatste jaren is het accent weer veel meer komen liggen op de plaats en het gezag van het steeds beperkter aantal priesters. Regelgeving leek een waarde op zich. Bij vieringen en activiteiten vergat men vaak om op een inspirerende wijze daarvoor in G&k aandacht te vragen. Het lijkt wel of aanwezigheid van mensen er niet zo toe doet. Je krijgt het gevoel dat het niet gaat om de mensen maar om de voorgangers. Dat vind je ook terug in de steeds wisselende tijden van de zondagse vieringen. Wat ik ook gemist heb, ondanks toezeggingen op dit punt, dat is regelmatige informatie van het locatiebestuur over waar het mee bezig was, welke plannen er waren enz.

W.V.: Wat vooral in het recente verleden beter had gekund, is een directe betrokkenheid ervaren van het pastorale team bij onze gemeenschap door ook eens een bijdrage te leveren aan ons kerkblad. Dat sluit aan bij wat Jan Voorburg hierboven zegt. Een opmerking van een van de pastorale werkers die wij ooit hebben opgevangen: "Geloof en kerk"? Daar kijk ik nooit in", is illustratief.

Hebben jullie kunnen publiceren/plaatsen in G&k wat jullie belangrijk vonden?

J.Vo: Het beste kan ik het antwoord hierop illustreren met twee voorbeelden. Allereerst denk ik aan het askruisje. Het was hier al jaren een traditie om dit in de oecumenische vieringen in de vastentijd in onze kerk samen te doen met de Marcuskerk. Ineens werd dit zonder nadere aankondiging geblokkeerd "van boven af". Het moest door een priester in een eucharistieviering gebeuren. Niemand die het be-greep. Na ons afkeurende bericht hierover in G&k kregen wij te horen dat dit zeer vervelend was voor onze priesters, want die konden hierover door de bisschop worden aangesproken. De Locatieraad deed er in G&k het zijgen toe.

Een tweede voorbeeld: na de aankondiging van de laatste kindervoordienst in G&k heeft de redactie een van onze priesters gevraagd wat hun visie was op het kunnen betrekken van de kinderen en jon-

geren in onze kerk. Het gesprek werd bot geweigerd.

Daarnaast zijn bepaalde artikelen voorbehouden aan de Lucasbrief. Dat is natuurlijk wel verwarrend en bemoeilijkt een eigen onafhankelijk redactiebeleid gericht op de plaatselijke gemeenschap. Maar echte censuur? Nee.

W.V.: Vanuit de Locatieraad is wel eens gezegd dat zij uiteindelijk eindverantwoordelijk waren. Daar heb ik niet veel moeite mee gehad. Ik begrijp ook de soms wat moeilijke positie waarin zij zitten. Maar na de hierboven genoemde affaire rond het askruisje bleek eigenlijk dat de pastoor eindverantwoordelijk wordt gesteld voor de inhoud van een parochieblad. Dat vind ik onacceptabel. Het is een gevolg van de prominente plaats die de hiërarchie weer inneemt. De kerk in Nederland is vooral weer een priesterkerk en niet een gezamenlijk volk van God onderweg. Gelukkig heb ik wel zo nu en dan verslag kunnen doen van wat er onder kritische maar betrokken katholieken leeft binnen de organisatie Beziel Verband Utrecht.

J.Vi: Ik vind, dat we een grote mate van vrijheid hebben gehad om te publiceren wat wij wilden. Slechts enkele keren hadden we het gevoel, dat die vrijheid werd ingeperkt of dat we geen medewerking kregen voor een bepaald onderwerp. Daarin ben ik het wel eens met wat Jan en Wim hiervoor schreven.

Hoe zien jullie de toekomst van de St. Jozefgemeenschap in Leusden en binnen de St. Lucasparochie?

J.Vi: Niet gemakkelijk. Omdat wij deel uitmaken van het grotere geheel van de St. Lucasparochie, vinden veel activiteiten elders plaats. Als jongeren hun eerste communie doen, doen ze dat bijvoorbeeld in Achterveld en voor het vormsel gingen ze dit jaar naar Driebergen! Hierbij werden de St. Lucasparochie en de St. Maartensparochie ook nog eens bij elkaar geveegd. Maar gebeurtenissen als de eerste communie en het vormsel van onze kinderen horen toch bij onze geloofsgemeenschap? Het betekent nogal wat als je dat er zo maar uithaalt. We hebben als redactie de laatste tijd wel eens de indruk, dat

er weinig gebeurt in onze geloofsgemeenschap. Allerlei activiteiten vinden elders plaats.

We hebben moeite met de wijze waarop het pastorale werk is georganiseerd. Het lijkt soms wel, of de parochies zo groot mogelijk moeten zijn. Pastores lijken daarvoor ook verder van ons af te staan.

Een belangrijke vraag die wij ons moeten stellen is hoe wij kinderen en jongeren bij onze geloofsgemeenschap kunnen betrekken. Er is de afgelopen jaren nogal wat verloren gegaan. We hebben geen kindervoordienst meer. Geen kinderkoor. Vroeger waren er jeugdgroepen die begeleid werden door parochianen. Dat is er dus allemaal niet meer. Gelukkig zijn er ook wel goede activiteiten: Pow Wow bijvoorbeeld, om kinderen op een speelse wijze kennis te laten maken met geloof en bijbelverhalen, een oecumenische schoolviering, de Maartensviering. Is er via oecumenische activiteiten ook nog iets te bereiken naar opgroeiende jongeren toe?

J.Vo: Het zal afhangen van allerlei ontwikkelingen, denk ik. De focus zal weer terug moeten naar de parochianen. Ga ook eens kijken bij anderen. Over de geloofsgemeenschap in De Glind hoor ik soms hoopgevende geluiden van jongeren.

De huidige scheiding van één parochie in meerdere locaties die van oorsprong niet zoveel met elkaar hadden, lijkt nog steeds iets krampachtigs te hebben. We moeten ons misschien durven afvragen of het echt (voldoende) resultaat heeft opgeleverd. Misschien moet de zelfstandigheid van de afzonderlijke locaties weer iets groter worden om het thuis-gevoel terug te krijgen. Ik hoor regelmatig de klacht dat de pastoraal werkers zo onzichtbaar zijn, zo ver weg. 'Als ik eerlijk ben, zie ik ze nooit, ik weet niet eens wie het zijn', zei pas nog iemand tegen mij. Ik vroeg me toen af: zou het niet mogelijk zijn voor iedere locatie een pastoraal werker of lekenvoorganger als pastoraal aanspreekpunt aan te wijzen die speciale voeling heeft met die locatie en ook in de redactie zit? Zo iemand kan zorgen voor een soort thuis-gevoel in die locatie, het menselijk gezicht. Hetzelfde zou misschien ook kunnen met de locatieraden, weer met een duidelijk eigen gezag dichtbij zodat zij in

Omdat verjonging dringend noodzakelijk is

Antwoorden van de redactie:

Wim Veen, Jan Vincenten en Jan Voorburg

kunnen spelen op de behoeften die ter plaatse spelen.

W.V.: Ik heb er nooit een geheim van gemaakt dat ik de St. Lucasparochie (en alle andere fusieparochies) louter als een administratieve eenheid zie. Daarmee sluit ik dus aan bij de opmerking van Jan Voorburg. Een geloofsgemeenschap moet gevormd worden door mensen die elkaar op zijn minst regelmatig ontmoeten en ook al is de naam niet altijd bekend, toch herkenning bij elkaar oproepen. En zo'n eenvoudige vraag die ik een keer in de kerk kreeg, van een medeparochiaan die ik dan wel van naam kende: 'ik heb je een tijd niet gezien, je bent toch niet ziek geweest?' Zo'n vraag zou ik nooit kunnen krijgen van iemand uit bijvoorbeeld Putten of Harderwijk, die op zondag de eucharistie komt mee vieren in onze kerk (zijn die er wel? Ik heb de kerk zondags niet voller zien worden, sinds wij het eucharistisch centrum van de Lucasparochie zijn). Dat idee van het belang van een gemeenschap werd mooi geïllustreerd in een interview dat ik enkele jaren geleden had met onze vorige dirigente van Ruach, Marja Blakenburg. Op een vraag van mij antwoordde zij: 'Ik vind dat je ook naar de kerk gaat omdat je bij een gemeenschap betrokken voelt. En dat strekt zich ook uit tot het dagelijks leven. Je ontmoet dezelfde mensen ook in bijvoorbeeld het winkelcentrum. Wat dat betreft zit ik echter wel in een aparte situatie, omdat ik niet in Leusden, maar in Zeist woon.'

Waarom een eigen blad, we hebben toch de Lucasbrief?

J.Vo: De aparte 'Lucabrief' doet me nog steeds kunstmatig aan. Het heeft toch iets vervreemdends en concurrerends. Als ik bijvoorbeeld in het laatste nummer een volledige bladzijde over de Lieddag 2019 in onze St. Jozefkerk lees en de redactie van G&k daar niets van binnen heeft gekregen... Voor wat moet je in welk blad kijken? En als we over een beperkt budget spreken...?

Misschien, maar ik durf het bijna niet te zeggen, moet de huidige naam parochie weer terug naar de locaties en de overkoepelende eenheid een meer administratieve inhoud krijgen. Dat maakt het ook allemaal wellicht wat eenvoudiger.

W.V.: Wij zullen onze eigen gemeenschap moeten onderhouden, samenhouden, behouden. Daar hoort wat mij betreft een eigen communicatiemiddel bij. In de Lucasbrief lees je nooit een persoonlijk verhaal uit een plaatselijke gemeenschap. Waarom lezen wij beschouwingen van leden van

het pastorale team van de St. Maartensparochie? Die mensen zien wij toch nooit in onze eigen kerk? De uitgave van de Lucasbrief is een geforceerde poging om heel verschillende geloofsgemeenschappen aan elkaar te smeden. En het is ook duidelijk dat de luxe uitgave in kleurendruk een financiële last legt op onze eigen geloofsgemeenschap. Daarom heeft het mij niet verbaasd dat de Locatieraad ons heeft gezegd dat de uitgave van G&k in de huidige vorm op termijn te duur wordt.

Tips voor het vervolg?

J.Vo: Verjonging in alle geledingen is mijns inziens levensnoodzakelijk voor onze geloofsgemeenschap. Het is de reden waarom ik na een paar jaar toch door gegaan te zijn, nu meende door op te stappen aan te moeten dringen op een noodzakelijke beslissing. Het is misschien goed ouders van dopelingen, eerste-communicanten en vormelingen eens in een gesprek hierover uit te nodigen. En misschien moeten we durven denken aan één kerkblad van daarin samenwerkende Leusdense kerken, een mooie combinatie van kleinschaligheid, inhoud en onderlinge communicatie. Een begin zou kunnen zijn met de Protestantse Gemeente hier, die het Leusder Kerkblad uitgeeft.

Het artikel 'Er is nog hoop' in G&k nr 3 is me uit het hart gegrepen en zou zo maar als uitgangspunt voor gesprekken over de toekomst kunnen dienen.

Overigens zal ik het werk aan G&k toch wel missen. Ik ben dankbaar voor de kans en het vertrouwen die ik heb gekregen.

W.V.: De Locatieraad heeft onlangs een suggestie gedaan om de uitgave van G&k te vereenvoudigen, zodat het op het kopieerapparaat van het secretariaat kan worden vermenigvuldigd. Maar de consequentie daarvan vonden wij een te grote verarming. In onze visie moet een eigen blad van de St. Jozefgemeenschap geen inlegblaadje bij de Lucasbrief worden. Maar ik hoop van harte dat een aanzienlijke jongere redactie met eigen ideeën en zonder nostalgie de draad wil oppakken. Uiteindelijk is de gemiddelde leeftijd van de huidige redactie (de 75 jaar al gepasseerd!) echt wel een gerechtvaardigde reden om er nu een punt achter te zetten. Ik zal mijn aandeel overigens wel missen. Ik doe het pas 16 jaar... * W.V.

Voor reacties:

Hamersveldseweg 86, 3833 GT Leusden
gk@janvoorburg.nl

Pinksteractie 2019: Geloven in de ander. Wereldwijd

Deze twee sterke vrouwen, zuster Willy van Mer en missionair werker Jet Nauta, vormen het gezicht van de Pinksteractie 2019 van de Week Nederlandse Missionaris (1 t/m 9 juni 2019). Zuster Willy, religieus en verpleegkundige, moest Kameroen uit vluchten na 40 jaar werken in Afrika. Sinds 2003 runde zij een kliniek in Baba. Opstandelingen wilden haar ontvoeren en losgeld vragen voor haar vrijlating. Missionair werker Jet Nauta zet zich in voor de inheemse Maya-bevolking in de arme deelstaat Chiapas (Mexico), die wordt bedreigd, omdat zij woont op land met rijke bodemschatten. Jet en haar collega's bezoeken mensen in de inheemse dorpen die op de vlucht zijn en nu in de bergen onder een zeiltje bivakkeren. De Week Nederlandse Missionaris wil missionarissen en missionair werkers met uw financiële bijdrage aan de kerkcollecte of op rekening NL30 RABO0171 211111, t.n.v. Week Nederlandse Missionaris, Den Haag, blijven steunen. * Bernard Neijzen, MOV

Wat gebeurde er in onze kerk?

Het laatste half jaar is er nogal wat gebeurd dat voor de hele kerk van belang is: Oktober 2018 was er in Rome een synode over de jongeren in onze kerk. Honderden bisschoppen en waarnemers vroegen zich af, hoe jongeren meer bij de kerk betrokken zouden kunnen worden. Aan het slot van de synode richtten zij zich tot de jongeren: 'met een woord van hoop, vertrouwen en troost. De afgelopen tijd zijn we samengekomen om naar Jezus te luisteren, de eeuwig jonge Christus. In zijn stem herkennen we jullie stemmen, jullie uitroepen van vreugde, jullie klachten en jullie zwijgen.' En ze eindigden: 'De kerk en de wereld hebben jullie enthousiasme dringend nodig. Word reisgenoten van de zwakken en armen, van allen die gekwetst door het leven gaan.' Tijdens de synode vroegen vrouwen in een petitie om hen stemrecht te geven tijdens bisschoppensynodes. Er is hiermee nog niet veel gedaan. Misschien iets voor een volgende synode? Van 24-27 januari werden in Panama de 15e Wereldjongerendagen gehouden. Met elkaar discussiëren over het geloof, workshops, naar muziek luisteren, catechese, ook veel bidden. Op de tweede dag was er een kruisweg, op zaterdag een wake. Hoogtepunt was de eucharistieviering samen met de paus op zondag, met zijn inspirerende preek. De viering werd door zo'n 750.000 jongeren bijgewoond. De 130 Nederlandse en Surinaamse jon-

geren die aan de dagen deelnamen, deden een voorprogramma, ze loeiden bij gastgezinnen. Op zondag reisden ze naar Panama om aan de viering deel te nemen. De volgende Wereldjongerendagen worden gehouden in 2022 in Lissabon.

Synode over seksueel misbruik. Al deze gebeurtenissen werden in feite overschaduwd door de ontwikkelingen rond het seksueel misbruik. Van 21-24 februari was er over dit onderwerp een synode in Rome. In Nederland was dit al veel eerder uitgebreid aan de orde geweest. De commissie-Deetman deed er enkele jaren geleden uitgebreid onderzoek naar en kwam met een keihard rapport. De voorgaande maanden waren er voortdurend allerlei berichten over het seksueel misbruik: duizenden gevallen van misbruik in Pennsylvanië; een Amerikaanse kardinaal die uit het priesterschap werd ontheven; een Australische kardinaal die in de gevangenis terecht kwam... De paus had op zijn verzoek een lang gesprek met Deetman. De verwachtingen waren hooggespannen. Zou het probleem nu eindelijk eens goed aangepakt worden? De eerste dag keken de ongeveer 200 deelnemers naar getuigenissen van slachtoffers. De paus hield een toespraak waarin hij een aantal suggesties deed over de aanpak van seksueel misbruik. Een interessante aanbeveling was, dat seksueel misbruik voortaan behalve bij de kerkelijke ook bij de wereldlijke autoriteiten gemeld zou moeten worden. Voor ons eigenlijk vanzelfsprekend.

De paus was er veel aan gelegen om alle aanwezigen zich meer bewust te laten worden van het probleem. Het gaat om een wereldwijd probleem dat ook wereldwijd zou moeten worden aangepakt. Het is niet alleen een westerse aangelegenheid, zoals bisschoppen uit Afrika en Azië een tijd lang meenden. En het zou ook 'van onder op', dus decentraal moeten worden aangepakt, niet alleen vanuit Rome. De uitkomst van de synode viel velen wat tegen. Er kwamen wel een aantal maatregelen, maar die waren nog niet concreet genoeg. Er zou een taskforce moeten komen voor bisdommen die moeite hebben met de aanpak van seksueel misbruik van jongeren door geestelijken. En verder een handboek voor de bisschoppen en een pauselijk document met nieuwe richtlijnen over hoe er met misdrijven moet worden omgegaan. Niet iedereen was tevreden. Met name ook veel slachtoffers niet. Vier dagen lang stonden een aantal van hen de bisschoppen op te wachten voor de ingang van het Vaticaan en op zaterdag vond er een demonstratieve optocht door Rome plaats. Misschien moeten we nog even geduld hebben en het uiteindelijke effect

van deze bijeenkomst afwachten. Hopelijk merken we er nog wat van.

In gesprek met de Islam. Begin februari bracht de paus een bezoek aan de Verenigde Arabische Emiraten. Een land dat voornamelijk door moslims wordt bewoond, maar er leven toch ook zo'n miljoen katholieken, voornamelijk immigranten uit India en De Filipijnen, mensen die uit hun land weggegaan zijn om geld te verdienen voor henzelf en hun gezinnen. De paus was er op uitnodiging van de kroonprins en de plaatselijke rooms-katholieke kerk. Hij nam deel aan een interreligieus evenement in het kader van de Wereld Interreligieuze Harmonie Week, een initiatief van de Verenigde Naties om de tolerantie tussen de verschillende godsdiensten te bevorderen. Hoogtepunt was een mis in het Zayed Sports City Stadium in Abu Dhabi, waar zo'n 175.000 gelovigen aanwezig waren. De paus wilde met dit bezoek een belangrijke stap zetten in de dialoog tussen christendom en islam. * J.Vi
Bron: vooral het dagblad 'Trouw'. Op de foto: paus op 21 februari op weg naar opening van de synode.

geezonden

Regels ondergeschikt aan mensen

Beste locatieraad, secretariaat van de Sint Jozefkerk, pastores en pastoraal medewerkers, en vooral beste medegelovigen,
Al een tijd voel ik een onvrede en een gemis rondom de geloofsbeleving binnen onze gemeenschap in Leusden. Juist in mijn jonge jaren waren er veel vrijwilligers die hart voor de zaak hadden. Zij stonden ergens voor en zorgden dat iedereen aan bod kwam. Je kende elkaar, en daardoor was het makkelijk om elkaar aan te spreken.
Als er nu iets wordt georganiseerd, zie je altijd dezelfde (oudere) gezichten. Er wordt ook geen hulpvraag neergelegd via onze gemeenteblad G&k (eerder zou ik parochieblad hebben gezegd, maar met al die wijzigingen in naamgeving ben ik het spoor een beetje kwijt). Ook mis ik daar vaak de vermelding van activiteiten die wel in de kerk tijdens een viering worden gemeld en vaak ook al langer bekend zijn. Juist zo'n blad zorgt dat iedereen de kans krijgt om geïnformeerd te worden over wat er bij ons gebeurt, en niet alleen de vaste en traditionele kerkgangers. Juist in een kerk waar de meeste kerkgangers toch 60 plus zijn, waar wel kinderen gedoopt worden en vanuit welke kerk kinderen hun eerste communie doen, lijkt me dat er ook voor deze groep aandacht moet zijn.
Wat zie ik: alles blijft bij het oude. Mensen die in het zonnetje gezet zijn door een overhandiging van een penning of oorkonde, worden vermeld door de Locatieraad. Maar dingen die er toe doen om

een kerk levendig te houden, missen in mijn ogen.

Ook de betrokkenheid met de samenleving, waar vroeger de kerk middenin stond, mis je nu juist. Is er vanuit de gemeente Leusden een avond georganiseerd om met elkaar van gedachten te wisselen of een wisselwerking te laten plaatsvinden, vind je nergens de kerk of geloofsgemeenschap terug.
Juist in deze tijd, waarin zoveel mensen zoekende zijn naar inspiratie, spiritualiteit en rust, verbaast het mij zo enorm dat hier niet op ingesprongen wordt. Jezus geeft om de mensen, en vindt daar de 'heilige' regels van de farizeën ondergeschikt aan. Bij onze kerk lijkt het juist dat de regels van de farizeën weer de boventoon gaan voeren: 'liever echt gelovige katholieken volgens de leer'. Volgens mij wordt dit een heel klein groepje mensen, die zich hier bij thuis voelen. Dan verdwijnt de katholieke kerk echt uit de gemeenschap, uit dit dorp, en uit de verre omgeving.
Ik voel me daar tenminste niet bij thuis. Ik zie liever een kerk waar iedereen zich welkom voelt, waar ruimte is voor andersdenkenden en naar elkaar (dus ook mensen die je maar af en toe ziet) echt omgekeken wordt. Het enthousiasme en de betrokkenheid naar alle parochianen, activiteiten die vanuit de kerk geregeld worden maar buiten het gebouw georganiseerd worden..., zou dat nog terugkomen?
* Annelieke Overgoor
annelieke.overgoor@hotmail.com

Adres 'Ingezonden': gk@janvoorburch.nl of Hamersveldseweg 86, tel. 033-4942563

Adres 'van Jongs af': gk@janvoorburch.nl of Hamersveldseweg 86, 3833 GT Leusden, tel. 033-4942563

van Jongs af

Wind en vuur wat hebben zij met elkaar te maken?

Laatste PowWow-middag vóór de grote vakantie is op 1 juni

Op zaterdag 1 juni, in het weekend van Hemelvaart, is het al weer de laatste Pow Wow voor de grote vakantie. Wij hopen jullie weer te ontmoeten!

Jij wilt toch ook lekker knutselen, bewegen, samen vieren én gezellig met vriendjes eten?

Dit keer gaan we ontdekken wat wind en vuur met elkaar te maken hebben.

Het word weer superleuk. Kom je ook?

Van 16.30 tot 18.30 uur (inclusief samen eten) in MFC Atlas, Biezenkamp 288, Leusden.

In verband met de maaltijd (en de leuke opkomst van de eerste vier middagen) vinden wij van Pow Wow het erg fijn als je je uiterlijk de donderdag ervoor opgeeft. Aanmelden kan bij: powwowleusden@gmail.com.

Het is voor gezinnen met kinderen in de leeftijd van 4 tot 12 jaar. Ook oma's en opa's zijn welkom. Samen plezier hebben staat voorop. Je mag komen zoals je bent: gelovig, niet-gelovig of 'ik weet nog niet'. Het kost niets (een vrijwillige bijdrage wordt natuurlijk wel op prijs gesteld).

Tot 1 juni, Natalja, Marleen, Jelle, Antoinette en Annelieke

P.s. Vind je het leuk om te helpen met koken, afwassen of een activiteit te begeleiden? Meld je aan op: powwowleusden@gmail.com Wil je nog meer weten, kijk dan op Facebook.com/POW WOW Leusden of neem contact met mij op: annelieke.overgoor@hotmail.com.

Boven nog enkele foto's van de laatste PowWow-middag (op 6 april) over 'Wie is de Koning op een Ezel'.

'Ik zal er zijn'

op zondag 16 juni om 11.00 u.:
Eerste Communieviering
in de Sint Jozefkerk in Achterveld.

In totaal 31 kinderen, waaronder ook een tiental uit Leusden, zullen dan hun eerste communie ontvangen. Op dit moment zijn de kinderen viermaal bij elkaar geweest rond het project 'Blijf dit doen': Wat betekent je naam? (gelukkig internet!) Hoe ziet jouw kerkgebouw eruit? Een fotoestel mee en typerende foto's maken. Teken jouw huis. 'Mama, dat past helemaal niet, ons huis is te groot' (we wonen op een boerderij...). Vriendschap is... We zijn op de helft. We moeten al nadenken wat we op de slinger willen zetten, en dat ook aan familie vragen. Ook voor onszelf zijn we weer aan het nadenken gezet. Wat zijn de kinderen enthousiast! Met veel plezier komen zij na de bijeenkomsten thuis! Kom ook op 16 juni meegenieten van hun enthousiasme!
* Annelieke Overgoor

**Zit je in groep 8? Zie dan ook de
buitenviering in de Glind op blz. 8**

	<i>Ontsteek in ons het vuur van uw liefde</i>	do. 2 mei 9.00 u. Eucharistieviering, voorg. Karel Donders (9.45 u. rozenkransgebed)
	Ik heb U lief	Derde zondag van pasen Lezingen: Handelingen 5,27b-32.40b-41; Openbaring 5,11-14; Johannes 21,1-19 (of 21,1-14) zo. 5 mei 9.15 u. Eucharistieviering, voorg. Harrold Zemann, m.m.v. Cantor do. 9 mei 9.00 u. Eucharistieviering, voorg. Karel Donders (9.45 u. rozenkransgebed)
	Leven in Christus	Vierde zondag van pasen – Roepingenzondag Lezingen: Handelingen 13,14.43-52; Openbaring 7,9.14b-17; Johannes 10,27-30 za. 11 mei 19.00 u. Anders Vieren, voorg. Anita Snik en Jaap Schouten, m.m.v. Cantor zo. 12 mei 9.15 u. Eucharistieviering, voorg. Karel Donders, m.m.v. Generations do. 16 mei 9.00 u. Eucharistieviering, voorg. Karel Donders (9.45 u. rozenkransgebed)
	'Het oude is voorbij'	Vijfde zondag van pasen Lezingen: Handelingen 14,21-27; Openbaring 21,1-5a; Johannes 13,31-33a.34-35 zo. 19 mei 9.15 u. Eucharistieviering, voorg. Karel Donders, m.m.v. Ruach 13.00 u. Rwandese Viering, voorg. Jean Baptiste Rwamayanja do. 23 mei 9.00 u. Eucharistieviering, voorg. Karel Donders (9.45 u. rozenkransgebed)
	Verblijf bij de Heer	Zesde zondag van pasen – Hemelvaart Lezingen: Handelingen 15,1-2.22-29; Openbaring 21,10-14.22-23; Johannes 14,23-29 Lezingen Hemelvaart: Handelingen 1,1-11; Hebrëeën 9,24-28; 10,19-23; Lucas 24,46-53 za. 25 mei 19.00 u. Anders Vieren, voorg. Fred Kok, m.m.v. Ruach zo. 26 mei 9.15 u. Eucharistieviering, voorg. Karel Donders, m.m.v. Ruach do. 30 mei 9.15 u. Hemelvaart . Eucharistieviering, voorg. Karel Donders, m.m.v. Cantores
	Sla uw ogen ten hemel	Zevende zondag van pasen Lezingen: Handelingen 7,55-60; Openbaring 22,12-14.16-17.20; Johannes 17,20-26 za. 1 juni 16.30 u. PowWow in MFC Atlas: 'Wind en vuur' (blz. 5) zo. 2 juni 9.15 u. Eucharistieviering, voorg. Harrold Zemann, m.m.v. Ruach do. 6 juni 9.00 u. Eucharistieviering, voorg. Karel Donders (9.45 u. rozenkransgebed)
	Geest, vuur ons aan!	Hoogfeest van pinksteren – Maria, moeder van de kerk Lezingen: Handelingen 2,1-11; Romeinen 8,8-17; Johannes 14,15-16.23b-26 za. 8 juni 19.00 u. Anders Vieren, voorg. Mieke Meijer en Anja van Rossum zo. 9 juni 9.15 u. Eucharistieviering, voorg. Harrold Zemann. 10.30 u. Oecumenische Pinksterviering op 't Plein, voorg. Antoinette Bottenberg, Peter Hommes. Gerard van Amerongen, Marleen Kemink (zie blz. 7) ma. 10 juni 9.15 u. 2e Pinksterdag – Maria, Moeder van de Kerk . Eucharistieviering, voorg. Harrold Zemann m.m.v. Generations do. 13 juni 9.00 u. Eucharistieviering, voorg. Karel Donders (9.45 u. rozenkransgebed)
	In eeuwigheid gevormd	Heilige Drie-eenheid Lezingen: Spreuken 8,22-31; Romeinen 5,1-5; Johannes 16,12-15 za. 15 juni 15.00 u. Speciale viering, voorg. Antoinette Bottenberg en dominee Marleen Kemink (zie blz. 7: 'Veerkracht') zo. 16 juni 9.15 u. Eucharistieviering, voorg. Harrold Zemann, m.m.v. Generations 13.00 u. Rwandese Viering, voorg. Jean Baptiste Rwamayanja do. 20 juni 11.00 u. Sacramentsdag . Eucharistieviering, voorg. Karel Donders
	Gebroken om te delen	Sacramentsdag Lezingen: Genesis 14,18-20; 1 Korintiërs 11,23-26; Lucas 9,11b-17 za. 22 juni 19.00 u. Anders Vieren, voorg. Fred Kok, m.m.v. Ruach zo. 23 juni 11.00 u. Eucharistieviering, voorg. Harrold Zemann ma. 24 juni 19.00 u. Johannes de Doper . Eucharistieviering, voorg. Karel Donders do. 27 juni 9.00 u. Eucharistieviering, voorg. Karel Donders (9.45 u. rozenkransgebed)
	Aanvaarden	Dertiende zondag door het jaar Lezingen: 1 Koningen 19,16b.19-21; Galaten 5,1.13-18; Lucas 9,51-62 za. 29 juni 9.00 u. Petrus en Paulus . Eucharistieviering, voorg. Karel Donders zo. 30 juni 9.15 u. Eucharistieviering, voorg. Karel Donders, m.m.v. Ruach <i>Op de zaterdagen in de Mariamaand mei om 9.00 u. rozenkransgebed</i>

Uitgelicht

Oecumenische Pinksterviering op 't Plein

Op zondag 9 juni om 10.30 uur vieren we Pinksteren op 't Plein. Het is een viering van de gezamenlijke kerken. Samen met de band van de Koningskerk zingen we Taizéliederen en Pinksterliederen. Voor de kinderen in de basisschoolleeftijd is er, zoals ieder jaar, een eigen programma, voor de kleinsten is er tijdens de viering crèche in de Koningshof. De voorgangers zijn: Antoinette Bottenberg (St. Jozefkerk), Peter Hommes (De Koningshof), Gerard van Amerongen (Evangelische geloofsgemeenschap) en Marleen Kemink (Protestantse Gemeente Leusden). De meditatie wordt dit jaar verzorgd door * Antoinette Bottenberg

Bij de vieringen

Gebedsintenties
Om mijn verwanten en vrienden zeg ik: 'Vrede zij in jou.'

Psalm 121, 2

do. 2 mei: Gabriele Ferraris; speciale intentie Rozenkransgebedsgroep
zo. 5 mei: Thea van der Linde; Griet van Daatselaar; Arie en Tina Vrijhoef; Wim Vrijhoef; Antoon van Daatselaar; Ab Vrijhoef; Arie van Daatselaar; Liesbeth Hom
zo. 12 mei: Arnolda Poss-Schoenmakers; Jan en Riekje Blom; Gerardus van den Hengel; Dick en Bep van den Heuvel-van Wegen; Anton Hilhorst; Zuster Imelda; jgd. Peter van Zomeren; jgd. Antoon Berg, Antonius en Lambertha van den Hoven-Voskuilen; Sjaak de Groot

op de vrijdag van leven en dood

Reinig in mij wat ik vuil heb gemaakt, besproei wat is verdord, genees wat werd gewond. Maak weer zacht wat verhard is geraakt, verwarm wat kil is in mijn hart, leid me terug als ik van de goede weg ben afgedwaald.

Uit de pinksterliturgie

Citaten uit overlijdensberichten

Veerkracht

Voor iedereen die te maken heeft met kanker

Zaterdagmiddag 15 juni in de St. Jozefkerk | De Kom in Leusden

Alweer een tijdje geleden kwam via het parochiebestuur de vraag om met Jan en Marian in 't Veld uit Leusden contact op te nemen. Zij hadden namelijk een goed idee om in de St. Jozefkerk iets te organiseren voor mensen die op wat voor manier dan ook te maken hebben met kanker. Hoe mooi zou het zijn als we deze mensen met elkaar in contact brengen en elkaar inspireren en bemoedigen! We zijn eens om de tafel gaan zitten en al gauw schoof ook ds. Marleen Kemink namens de PGL aan. De lijn met Het Toon Hermanshuis in Amersfoort was ook snel gelegd, want Jan is daar vrijwilliger. En zo zaten we met verschillende mensen aan tafel om de eerste ideeën met elkaar uit te werken.

Bij het ter perse gaan van dit kerkblad is nog niet het hele programma rond, maar dit weten we al wel:
Op zaterdag 15 juni begint de middag in de kerk om 15.00 u. (inloop 14.30 u.). Het is een eigentijdse samenkomst gericht op ontmoeting – verbinding – bemoediging. **Iedereen is van harte welkom**, waar u/je ook vandaan komt. In de kerk is er een samenkomst waarbij we putten uit verschillende inspiratiebronnen. Zoals het er nu uit ziet zal een lotgenotenkoor voor eigentijdse liedjes zorgen, we lezen gedichten en luisteren naar persoonlijke verhalen rondom het thema 'Veerkracht'. Om 16.00 u. gaan we borrelen en is er alle tijd om elkaar te ontmoeten. Er zijn informatie-tafels van verschillende organisaties/groepen. Ook ziet het er naar uit dat er een expositie komt. *De toegang is gratis.*
Houd voor meer informatie onze website in de gaten: www.stlucas.nu

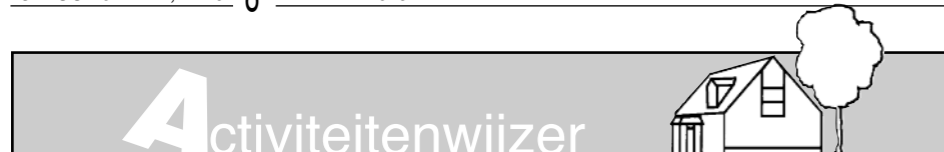
We zoeken vrijwilligers voor die middag. Het zou heel fijn zijn als u ons die middag wilt helpen, bijvoorbeeld bij het inrichten/aankleden van de zaal en het kerkplein, het uitschenken van drinken op verschillende plekken. Hier kunt u zich voor aanmelden via: secretariaat@stlucas.nu of tel. 033-4941261.
Hartelijke groet, mede namens Jan en Marian in 't Veld.
*Antoinette Bottenberg, pw.

zo. 19 mei: Henk en Leen van de Boom-Hartman; Anton en Greet Hilhorst-van Daatselaar; ouders Verhoef-van Dijk; jgd. Annie van Opijnen; Henk en Jo van 't Klooster-van Burgsteden; jgd. Siem Tolboom; Arno Littmann en familie; jgd. Ab Vrijhoef
zo. 26 mei: Ton van den Berg; Cilia Blom; Ruth van Daatselaar; Gerardus en Petronella de Groot-van de Wolfshaar; ouders Van 't Klooster-van den Hengel, Kees Herder en Michiel Hurdeman; Johan en Mina van Kooij-van Dijk; Petrus Johannes en Margaretha van de Wolfshaar-van den Hoven; Mirry van 't Klooster-Kempers
zo. 2 juni: jgd. Job Tijmens; Arie en Tina Vrijhoef; Wim Vrijhoef; jgd. Hermien Hurdeman, Bertus en Coen, Antoon van Daatselaar; Antoon Berg; Arie van Daatselaar
do. 6 juni: Gabriele Ferraris
zo. 9 juni: Thea van der Linde; Jan en Riekje Blom; Gerardus van den Hengel; Dick en Bep van den Heuvel-van Wegen; Anton Hilhorst; Jan Verbeek
zo. 16 juni: jgd. Gerardus en Annie van de Belt-Calis; Henk en Leen van de Boom-Hartman; Anton en Greet Hilhorst-van Daatselaar; Siem Tolboom
zo. 23 juni: Johan en Mina van Kooij-van Dijk
zo. 30 juni: Ton van den Berg; Cilia Blom; Ruth van Daatselaar; Gerardus en Petronella de Groot-van de Wolfshaar; ouders Van 't Klooster-van den Hengel, Kees Herder en Michiel Hurdeman; Petrus Johannes en Margaretha van de Wolfshaar-van den Hoven; jgd. Gerard en Rika Zwart-van 't Klooster; Ab Vrijhoef
Nagekomen intentie zo. 28 april: jgd. Jan Verbeek; Arie van Daatselaar

Kosters
zo. 5 mei Henk van Burgsteden; 11/12 mei Frank Noij; zo. 19 mei Ha Pham; 25/26 mei Henk Gho; do. 30 mei Ton Kampes; zo. 2 juni Henk van Burgsteden; 8/9 juni Henk Gho; ma. 10 juni Ha Pham; zo. 16 juni Frank Noij; 22/23 juni Henk van Burgsteden; ma. 24 juni; Henk Gho; 29/30 juni Ton Kampes

Koffiedrinken in De Kom
Elke zondag ná de viering van 9.15 u. of vóór de viering van 11.00 u. Gastdames/heren zijn: 5 mei Joke Tolboom en Gon Reus; 12 mei Mieke Egtberts en Hennie van Ree; 19 mei Agnes Zwaneburg en Diana Mol; 26 mei Cecile Prinsen en An Boersen; 2 juni Joyce Speksnijder en Marian van Valkengoed; 16 juni Willie Tijmens en Willy van Dijk; 23 juni Truus Herder en Fennie Werdlar; 30 juni Mieke Egtberts en Hennie van Ree

Vieringen elders
Achterveld: za. 4 mei 19.15 u. Anders Vieren, voorg. PGV; 5 mei 11 u. Woord- en Communieviering, voorg. Ben Piepers; 12 mei 9.15 u. Anders Vieren, voorg. Anita Snik en Jaap Schouten; 19 mei 11 u. Woord- en Communieviering, voorg. Fred Kok; 26 mei 9.15 u. Woord- en Communieviering, voorg. Fred Kok; 2 juni 9.15 u. Woord- en Communieviering, voorg. Ben Piepers; 9 juni 9.15 u. Anders Vieren, voorg. Mieke Meijer en Anja van Rossum; 16 juni 11 u. Eerste Communieviering, voorg. Karel Donders en Hao Tran; 23 juni 9.15 u. Eucharistieviering, voorg. Karel Donders; 30 juni 10 u. Oecumenische viering, voorg. Fred Kok en ds. A. Groen (De Glind).
't Hamersveld: wo. 1 mei en wo. 5 juni 10.30 u. Woord- en Communieviering, voorg. Fred Kok
Lisidunahof: op de donderdagen om 19 u.: 2 mei Viering, K. Adrichem; 9 mei Viering, voorg. P. Flinkerbusch; 16 mei Viering, voorg. K. Adrichem;>

di. 30 apr. *en iedere di.* 14.00 u. 'Soos' in De Kom (open 13.30 u., kosten € 2,00)
 1 juni - t/m 9 juni Collecte Pinksteractie 2019 (blz. 4)
 1 juni 16.30 u. PowWow-middag 'Wind en Vuur' (blz. 5)
 do. 13 juni **Inleveren kopij 'Geloof & kerk' nr 7 van 29 juni 2019 met informatie voor de periode van 1 juli t/m 8 september**
 15 juni 15.00 u. Veerkracht – Samenkomst in de kerk | De Kom voor iedereen die te maken heeft met kanker (blz. 7)
 16 juni 11.00 u. Eerste Communieviering in Achterveld (blz. 5)
 di. 25 juni 20.00 u. Mee-praatavond in De Kom over de toekomst van jou en je kinderen in onze kerk (blz. 8)
 wo. 26 juni 13.30 u. Vrouwen en Niet-en 'Geloof & kerk' nr 7 (De Kom)
 26 juni - 29 juni Bezorgen 'Geloof & kerk' nr 7
 30 juni 10.00 u. Viering in De Glind speciaal voor kinderen van Groep 8 (blz. 8)
Zie ook 'Bij de UITgang' (blz. 8)

23 mei. Viering, voorg. P. Flinkerbusch; 30 mei Hemelvaartviering, voorg. K. Adrichem; 6 juni Viering, voorg. P. Flinkerbusch; 13 juni Viering, voorg. K. Adrichem; 20 juni Viering, voorg. P. Flinkerbusch; 27 juni Viering, voorg. K. Adrichem
Marcuskerk: iedere vrijdag m.u.v. de laatste van de maand om 19.45 u. Oecumenisch Avondgebed

Zit je in groep 8?

Dan is dit bericht speciaal voor jou. Want dit jaar neem je afscheid van je huidige school. Dat betekent dat je een grote stap gaat zetten: naar de middelbare (veel grotere) school, afstanden fietsen, nieuwe vrienden en/of vriendinnen zoeken. Daar geven we aandacht aan tijdens de buitenviering in de Glind op 30 juni om 10.00 u.: **'Vlogger of Volger?'**
 Jij komt toch ook?
 De Vlindertjes en DWS maken er samen met ons allemaal een gezellig feestje van.

* *Mieke Groen en Fred Kok*

Familieberichten

Overleden

Jan Glaudemans (81 jaar)
 Arnold van den Hengel (66 jaar)
 Jan Roijackers (92 jaar)
 * *Mogen zij rusten in vrede*

Doopgesprek

Voor een eerste doopgesprek kunt u zich opgeven bij het parochiesecretariaat, telefoon 033-4941261.

Als je commentaar hebt, vind ik dat je ook iets moet doen... *

dus:

Zou je graag met je kind iets met het geloof doen, maar weet je niet wat? Of heb je juist ideeën maar weet je niet hoe te beginnen? En wat zou de kerk voor jou kunnen betekenen?

Kom dan

op dinsdagavond 25 juni van 20.00 tot 21.30 uur naar de Kom, en praat mee. **Bedenk wel: zonder je hulp kunnen we niets!**
 Aanmelden niet nodig.

Hopelijk tot 25 juni!

* *Annelieke Overgoor*

* Zie mijn ingezonden brief op blz. 4/5.

Namens het pastoraal team zal Antoinette Bottenberg bij deze avond aanwezig zijn.

Kopij

nr	verschijningsdatum	uiterste datum inlevering kopij
7	29 juni	13 juni
1	7 september	22 augustus
2	26 oktober	10 oktober
3	14 december	28 november

Alle nummers worden in de gemeenschap van de Sint Jozefkerk in Leusden thuis bezorgd. Kopij kan, gericht aan 'Geloof & kerk', uiterlijk worden ingeleverd op boven vermelde uiterste inleverdata (donderdag) in de brievenbus van het secretariaat of via e-mail: 'Geloof & kerk' <redactie@geloveninleusden.nl>. Kopij die later wordt ingeleverd, schuift 'automatisch' door naar een volgend nummer. Het is aan het oordeel van de redactie ingeleverde kopij te plaatsen, in te korten of te herredigeren. Ook onder verantwoordelijkheid van de redactie vallen lay-out en plaatsing van logo's en illustraties.

bij de uitgang

■ Cursus van Ben Piepers over **Henri Matisse: weg van eenvoud, ruimte, vorm en kleur** (wegens succes herhaald), wo 20-22 u., 18/9-18/12 in De Kom. Aanmelden vóór 1/9 bij Diana Mol (molleusden@planet.nl). Weinig kunstenaars hebben zo veelzijdig de vreugde van het leven verbeeld in schildering en knipsels, in beeldhouwwerk en zelfs het bouwen en inrichten van een kapel als Henri Matisse. Meer informatie in het volgende nummer.

■ Voor **Taizé Amersfoort** zie: taizeamersfoort.nl

■ Tentoonstelling **Kees de Kort | Ikonen**, t/m 26/10 in Ikonenmuseum Kampen: Wat gebeurt er als de kinderbijbeltekeningen van Kees de Kort (zie paastekening op de voorpagina) naast eeuwenoude ikonen komen te hangen waarop dezelfde bijbeltaferelen te zien zijn? Dan blijkt ook het werk van De Kort ikonisch te zijn. Zijn tekeningen zijn hewt bijbelverhaal. Aldus Nico de Fijter. Adres: Ikonenmuseum Kampen, Buiten Nieuwstraat 2, tel. 038-3858483; ikonenu-museumkampen.nl

■ Tentoonstelling **Werk, bid en bewonder – Een nieuwe kijk op kunst & calvinisme**, t/m 26/5: Kunst en calvinisme; gaat dat wel samen? Hier worden clichés over kunst en calvinisme ontrafeld en enkele hardnekkige mythes ontkracht. De relatie tussen calvinisme en kunst is in een brede context te zien. Ook literatuur, muziek en kerkarchitectuur komen aan bod, ook in videoportretten met onder meer architect Francine Houben, zanger Ernst Daniël Smid en cabaretier Freek de Jonge. Werken van Ferdinand Bol, Rembrandt van Rijn, Vincent van Gogh, Theo van Doesburg en Piet Mondriaan. zijn te zien. Ahmet Polat zorgt voor een hedendaagse vertaling van het begrip calvinisme. Adres: Dordrechts Museum, Museumstraat 40, tel. 078-7708708.

Adres 'Uitgang': gk@janvoorborg.nl of Hamersveldseweg 86, 3833 GT Leusden tel. 4942563

Illustraties in dit nummer: v.b.n.b. en v.l.n.r. p. 1 en 5 Marleen Kemink, Annelieke Overgoor en JanVoorburg; p. 1 Kees de Kort ('Hemelvaart en Pinksteren'); p. 1 en 2/3 Liesbeth Voorburg; p. 4 Pinksteractie; Trouw, 22 febr.; p. 5 Eerste Communie; p. 6 Berne Media en El Greco; p. 7 Pinksterviering; p. 8 Jan Voorburg